

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 66/23
Møtedato: 13.06.2023
Journalnummer: 2023/1803

Publiseringsstatistikk ved Det juridiske fakultet 2022

Rapporteringstall for vitenskapelige publikasjoner i UH-sektoren offentliggjøres i april hvert år. Tallene er basert på rapporterte publikasjoner fra foregående år til forskningsinformasjonssystemet Cristin (Current research information system in Norway).

Publiseringsoversikter per institusjon/enhet skal gi et overblikk over forskningsaktivitet, gjøre det mulig å sammenligne aktivitet mellom institusjonene og stimulere til videre forskning.

I denne saken presenteres publiseringsoversikt for Det juridiske fakultet ved UiB sammenlignet med de juridiske fakultetene ved UiT og UiO. Tallmaterialet i saken er levert av bibliometri-gruppen ved UiB.

Publiseringsstatistikken ble drøftet i Forskningsutvalget 30.05.2023. Som en oppfølging av publiseringsstillingene oppfordrer FU forskergruppene til å diskutere mulighetene for å øke innslaget av internasjonal publisering.

Etter at saken var behandlet i FU, behandlet Stortinget utsynsmeldingen fra Regjeringen, jf. Meld. St. 14 (2022–2023). I tillegg til at meldingen tok opp kompetansebehov knyttet til høyere utdanning, diskuterte den også finansieringsindikatorene. Regjeringen fikk bl.a. flertall for å fjerne publiseringsindikatoren, jf. Innst. 472 S (2022–2023). Regjeringen har i stortingsmeldingen sagt at de nye satsene vil brukes i budsjettproposisjonen for 2024. Omleggingene av finansieringskategorien har potensielle konsekvenser også for den interne budsjettfordelingen. Den delen av tildelingene som UiB får basert på den resultatbaserte omfordelingen går videre til fakultetene, etter et fratrekk på 25 %. UiB sentralt har derfor varslet en gjennomgang av økonomimodellen.

Ellers er det verdt å merke seg at stortingskomiteen i sin innstilling nevner rettsvitenskap særskilt, og også fremhever fakultetets senter for EU- og EØS-rett (CENTENOL).

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

02.06.2023
Karoline Aksnes
Henning Simonsen

Vedlegg: Publiseringstatistikk ved Det juridiske fakultet 2022

PUBLISERINGSSTATISTIKK VED DET JURIDISKE FAKULTET 2022

Innledning

Dokumentasjon av vitenskapelig publisering er en del av grunnlaget for den resultatbaserte omfordelingen (RBO) i forskningsbudsjettene fra Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Det er i forlengelsen av Utsynsmeldingen^[1] varslet at indikatoren for publiseringspoeng skal fjernes, med virkning fra budsjettet for 2025, men rapporteringen skal videreføres. Det er imidlertid knyttet usikkerhet til hvordan rapporteringen skal foregå og hva den skal inneholde, for eksempel om inndelingen i nivå 1 og 2 skal videreføres.

Rapporteringstall for vitenskapelige publikasjoner i UH-sektoren offentliggjøres i april hvert år, etter at institusjonene rapporterer publikasjoner fra foregående år til Cristin.

Publiseringsoversikter per institusjon/enhet skal gi et overblikk over forskningsaktivitet, gjøre det mulig å sammenligne aktivitet mellom institusjonene og stimulere til videre forskning.

Det juridiske fakultet har, på lik linje med UiB, hatt nedgang i publikasjonspoeng fra 2021. En negativ trend i 2022-publisering er ikke kun hos UiB; den ses også i UH-sektoren som helhet i Norge og i flere land internasjonalt ([se sak 24/22 i det sentrale FU](#)).

I denne saken presenteres publiseringsoversikt bestilt fra bibliometrigruppen ved UiB¹ for Det juridiske fakultet ved UiB sammenlignet med de juridiske fakultetene ved UiT og UiO. Ved relativt små enheter som de juridiske fakultetene ved UiB og UiT vil naturlige variasjoner kunne gi store utslag i statistikken fra år til år. Figurene i saken viser derfor ikke bare tall fra 2022, men også fra de foregående årene slik at det er mulig å se tendenser over flere år.

Bakgrunn

¹ Bibliometrigruppen ved Universitetsbiblioteket lager analyser på grunnlag av data fra Cristin, og publiserer disse på en egen nettside: <https://bibliometri.w.uib.no/>. Videre utarbeider gruppen analyser på bestilling, blant annet fra sentral og lokal ledelse på ulike nivåer, Analysegruppen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen.

Publiseringsindikatoren er et system med kvantitative (bibliometriske) mål på forskning, som ble innført for universitets- og høyskolesektoren i 2006.

Publikasjonspoeng er et mål på hvor mye uttelling en vitenskapelig publikasjon får basert på publikasjonsnivå, publikasjonsform, forfatterandeler og internasjonalt medforfatterskap. En algoritme² regner ut poengsummen for hver publikasjon som registreres i Cristin.

Norsk publiseringsindikator har som mål å fremme god forskning og skape oversikt over og innblikk i forskningsaktivitetene på et institusjonelt nivå, deriblant gjennom økonomiske insentiver for å stimulere til økt vitenskapelig publisering i kanaler med fagfelleevaluering. Tidsskrifter og forlag på Nivå 2 gir mest uttelling poengmessig:

Publikasjonsform	Nivå 1	Nivå 2
Artikler i vitenskapelige tidsskrift	1	3
Artikler i antologier	0,7	1
Monografier	5	8

For å oppmuntre til sampublisering blir det gitt ekstra uttelling for publikasjoner med tilknytning til mer enn en institusjon.³ Det gis også ekstra uttelling for internasjonalt samarbeid.

Publiseringstallene rapporteres til Kunnskapsdepartementet, og danner grunnlag for tildeling av midler til institusjonene. På denne måten blir økt vitenskapelig produksjon belønnet med økt finansiering. Det er imidlertid viktig å påpeke at publiseringspoeng gir marginal økonomisk uttelling for institusjonene sammenlignet med inntekter fra utdanningsaktivitet.

Publiseringstallene presentert i denne saken gir et bilde av den delen av forskningsaktiviteten ved de tre fakultetene som kan måles gjennom å telle og sammenligne publikasjoner. Tallmaterialet kan for eksempel gi et innblikk i internasjonalt forskningssamarbeid. Graden av sampublisering kan være en indikasjon på akademiske arbeidsmåter. Type publiseringskanaler kan synliggjøre faglige tyngdepunkt ved institusjonen og antall nivå 2 publiseringer i løpet av ett år kan være en indikasjon på høy forskningskvalitet. Det må samtidig understrekes at tallenes tale ikke er et

² $\sqrt{\frac{n}{N}} * (f \wedge k) * i = ?$ er formelen for utregning av publiseringspoeng. Se fks. <https://www.ntnu.no/blogger/ub-bibliometri/2017/11/10/hva-er-publiseringspoeng/> for en mer utfyllende forklaring.

³ Se fks. <https://www.cristin.no/nvi-rapportering/rapporteringsinstruksen/vedlegg/utregning-av-poeng-for-vitenskapelige-publikasjone.html> for en oversikt over reglene for utregning av poeng.

virkelighetsavtrykk, og publiseringsstatistikken må sees i relasjon til den institusjonelle konteksten og aktiviteter som ikke fanges opp av publiseringstallene.

Det er for eksempel verdt å merke seg at publiseringstallene kun viser antall publikasjoner og tilhørende publiseringspoeng. Siden korte og lange artikler kan få samme antall poeng, gir ikke nødvendigvis poengene et riktig bilde av omfang og eventuelt arbeidsmengde som ligger bak publikasjonene.

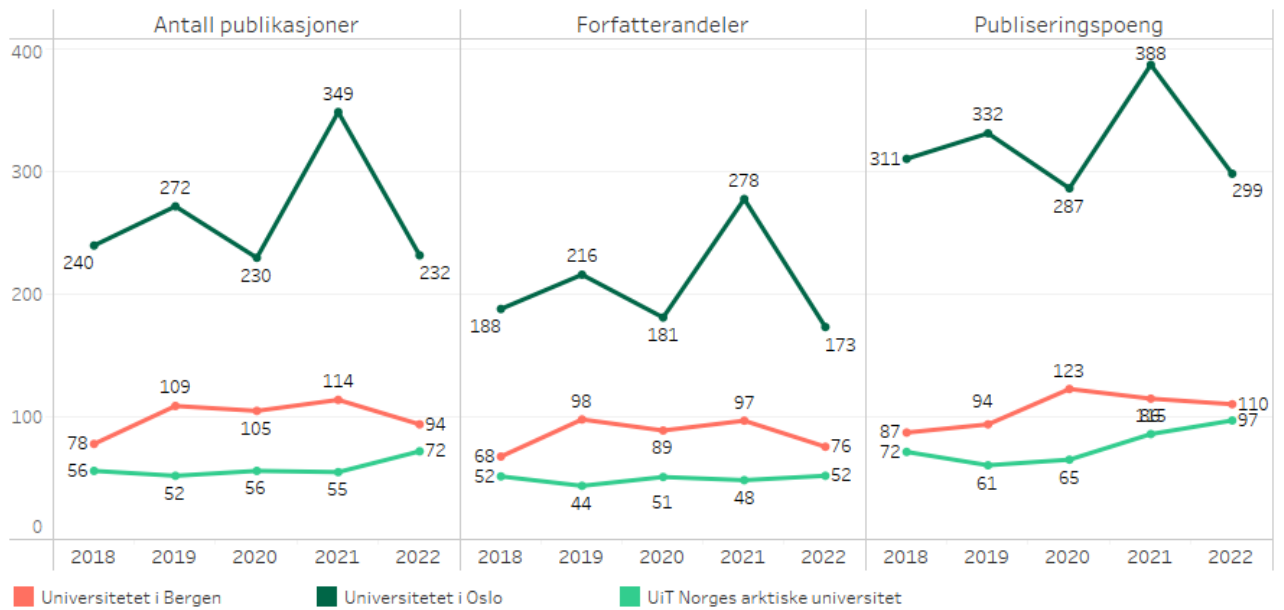
I dagens system blir kvaliteten på en publikasjon vurdert etter hvilket forlag/ tidsskrift den er utgitt på. Det er lagt inn en nivådeling (nivå 1 og 2) av vitenskapelige forlag og tidsskrifter der nivå 2 er ment å omfatte de mest kvalitetskrevene publikasjonskanalene. Nivå 2 omfatter ca. 20% av publikasjonene innen sitt område, mens alle resterende (godkjente) publikasjonskanaler kommer inn under nivå 1. Selv om publikasjoner på samme nivå kan variere stort i format, lengde og innhold (fra for eksempel lovkommentar i Karnov til en vitenskapelig artikkel i et internasjonalt tidsskrift) vil de få samme uttelling.

Publikasjoner og publiseringspoeng ved de juridiske fakultetene ved UiB, UiO og UiT

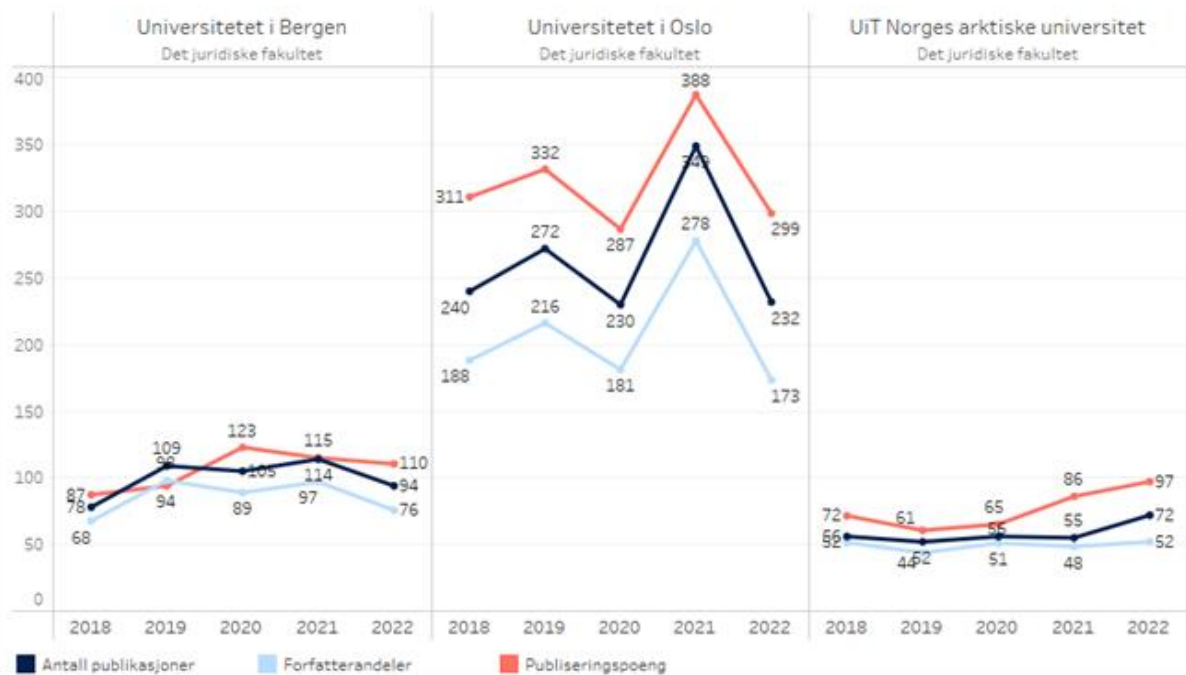
I 2022 hadde Det juridiske fakultet ved UiB 94 poenggivende publikasjoner som ga fakultetet totalt 110 publiseringspoeng (figur 1 og 2).

Dette er en nedgang i publikasjonspoeng på 4% fra 2021. Også Det juridiske fakultet ved UiO hadde en nedgang fra 2021 til 2022. Det juridiske fakultet i Tromsø har hatt en økning i antall publikasjoner fra 2021 til 2022. Men de ligger stabilt i antall publiseringspoeng per årsverk (figur 4), så økningen av totalmengden publikasjoner kan henge sammen med at de har fått flere vitenskapelig ansatte.

Siden tallene fra UiO er basert på fakultet, inkluderer de publikasjoner innen kriminologi og rettssosiologi. Disse fagområdene ligger på grensen mellom rettsvitenskap og andre fagområder, og ble f.eks. ikke inkludert i sammenligningen mellom enhetene i JUREVAL. Kriminologi og rettssosiologi står for 69 av UiO sine publiseringspoeng for 2022 (figur 11). Dersom vi ekskluderer disse blir gapet mellom publiseringspoengene til UiO og UiB mindre enn denne oversikten tilsier. UiO vil da ha 230 poeng mens UiB har 110.

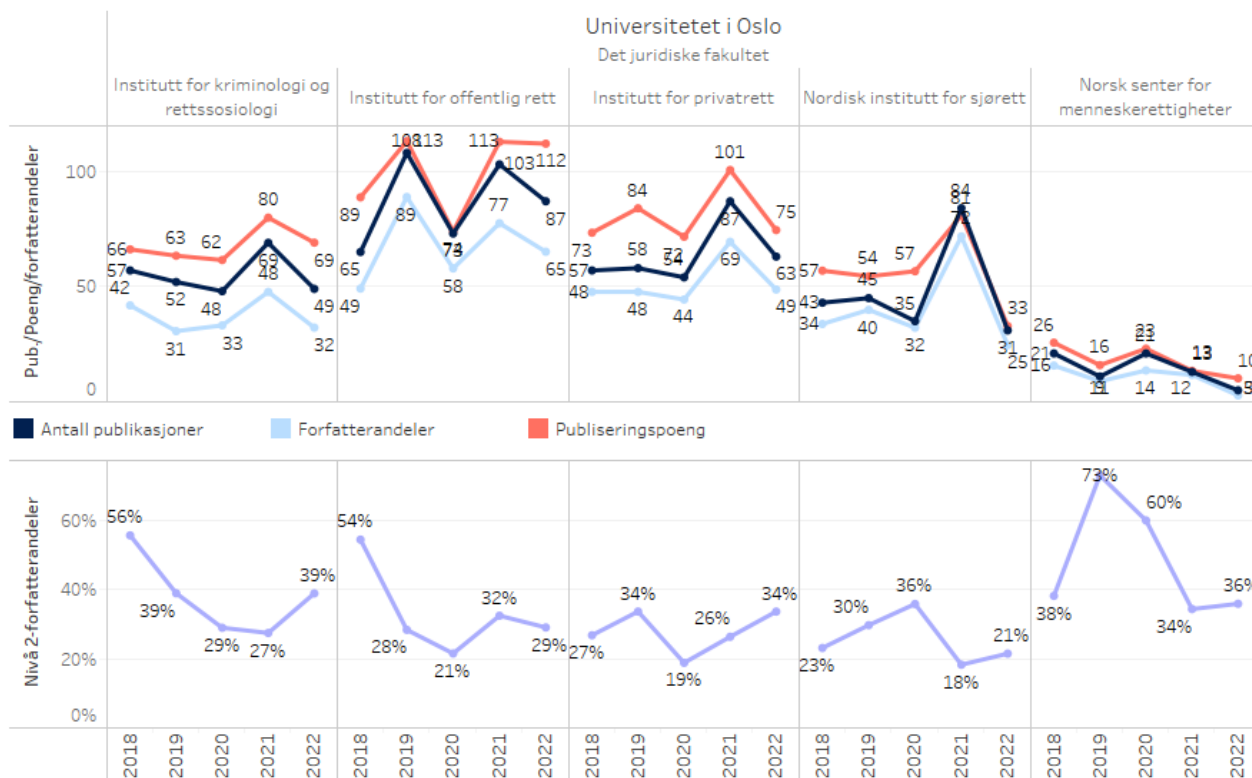
Figur 1 Antall publikasjoner, publiseringspoeng og forfatterandeler ved de Juridiske Fakultetene ved UiB, UiO og UiT. (Datakilde: Cristin DUCT).

Figur 2 Samme data som fig. 1, alternativt format

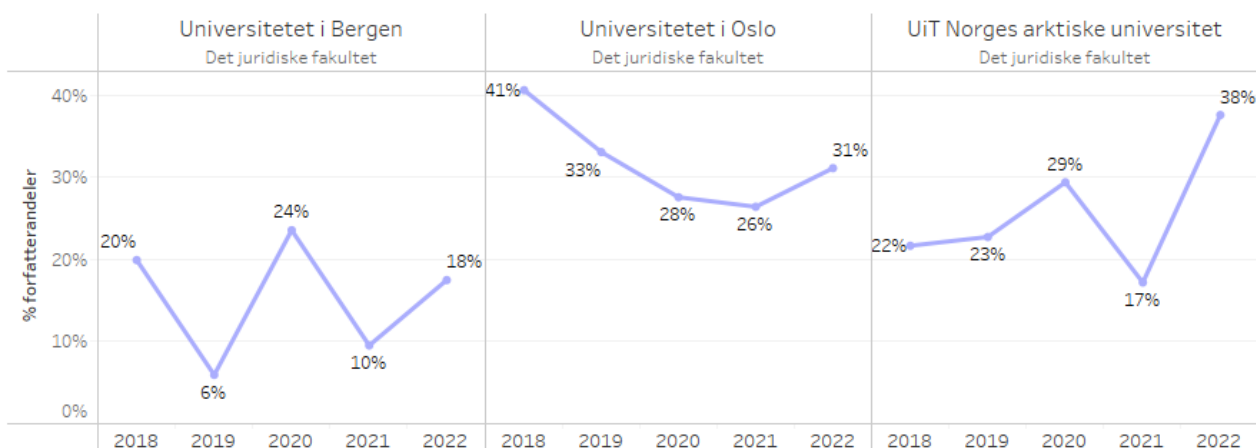
Ekstra tall for UiO, brutt ned på institutt nivå:

Publiseringsstatistikk for Det Juridiske Fakultetet ved UiO. (Datakilde: Cristin DUCT)

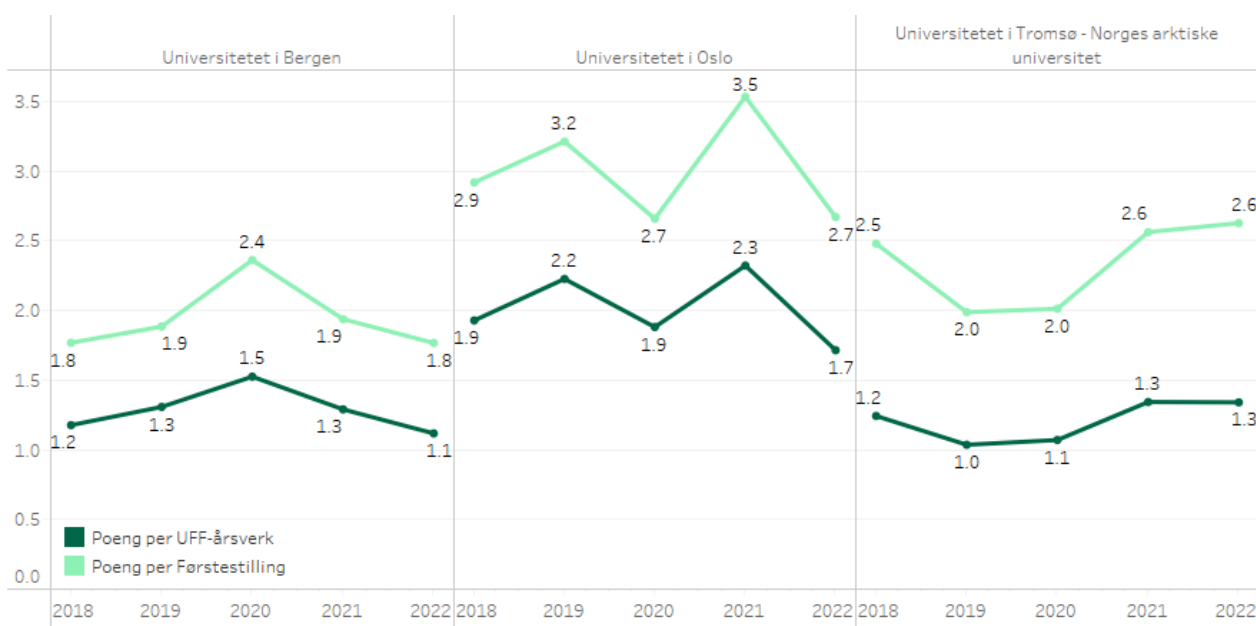
Figur 2 Publiseringstatistikk (publikasjoner, poeng, forfatterandeler og nivå 2 forfatterandeler) for institutt ved Det juridiske fakultetet ved UiO. (Datakilde: Cristin DUCT)

Hos alle tre fakultetene ser vi at selv om antall publikasjoner har gått ned fra 2021 til 2022, har en større andel av publikasjonene i 2022 vært i nivå 2-kanaler, som gir mer uttelling per publikasjon (figur 3). Hos UiB ser vi en økning fra 10% i 2021 til 18% i 2022. Denne økningen er enda større hos UiT, som går fra 17% i 2021 til 38% i 2022. Økningen i andel nivå 2-publikasjoner bidrar til at UiB «kun» har en nedgang på 4% av totale publiseringspoeng selv om fakultetet har publisert færre publikasjoner enn i 2021. Til tross for en økning fra 2021 til 2022, ligger likevel UiB lavere på andel nivå 2-publikasjoner enn UiO (31%) og UiT (38%).

Figur 3 Prosentandel forfatterandeler publiserte i nivå 2 kanaler (Datakilde: Cristin DUCT)

Figur 4 viser hvor mange publiseringspoeng de juridiske fakultetene ved UiB, UiO og UiT har fått per førstestilling og per UFF-årsverk (undervisning, forskning og formidling) i tidsrommet 2018 - 2022. Her er det verdt å merke at siden tallene i figuren er sortert på fagområde er Institutt for kriminologi og rettsosjologi ved UiO ikke er tatt med, da det ligger under fagområdet samfunnsvitenskap. De andre figurene er sortert på fakultet, noe som gjør at Institutt for kriminologi og rettsosjologi er inkludert. Etter et toppår i 2020, er UiB nå tilbake på samme nivå som i 2018, med 1.8 poeng per årsverk. Dette er lavere enn UiO (2.7) og UiT (2.6).

Figur 4 Publiseringspoeng per UFF-årsverk og førstestilling (Datakilde: DBH)

Språk og publiseringsform

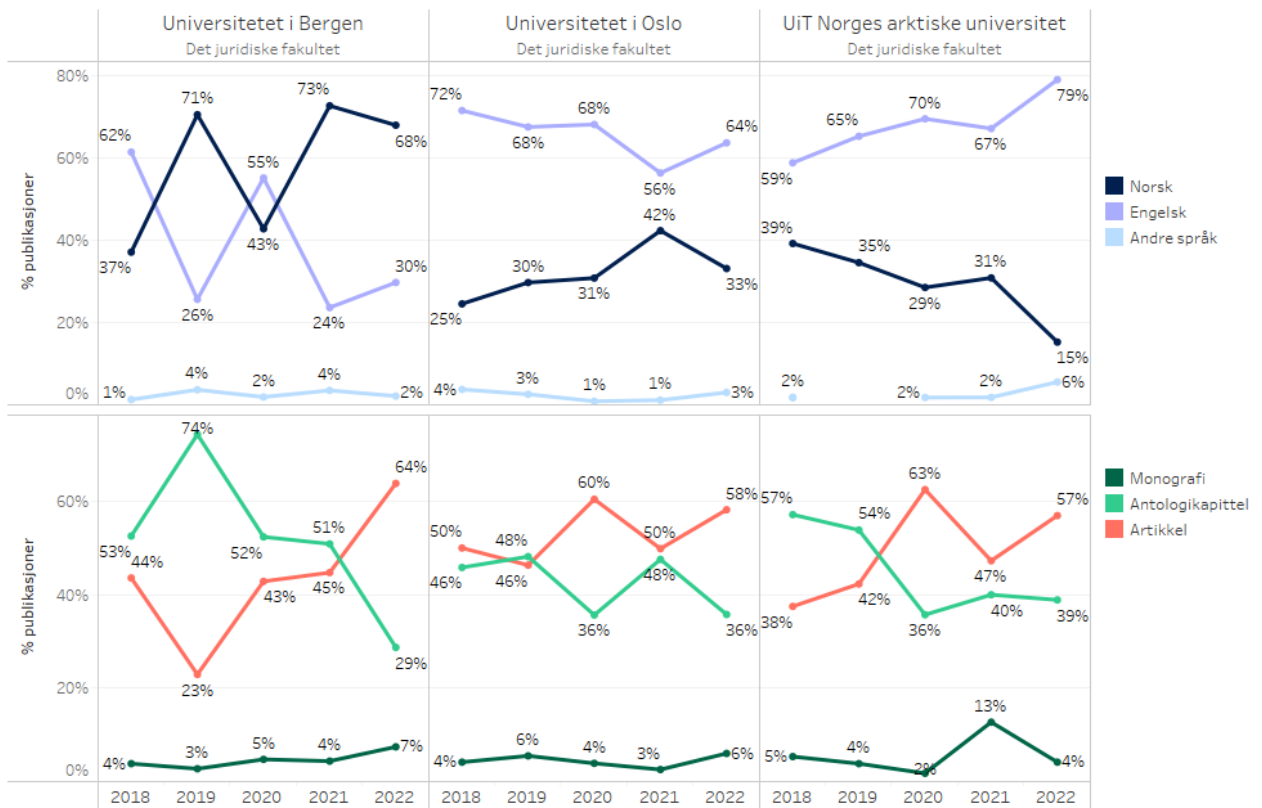
Ved Det juridiske fakultet på UiB ser vi at andelen norsk- og engelskspråklige publikasjoner varierer stort fra år til år (figur 5). Om vi sammenligner med tallene fra 2021 har fakultetet gått litt opp i andel engelskspråklige publikasjoner (fra 24% til 30%). Vi er fremdeles det eneste juridiske fakultetet som har flertall av norsk-språklige publikasjoner. UiT har i 2022 hele 79% av sine publikasjoner på engelsk. UiO ligger i 2022 på 64% engelskspråklige publikasjoner.

Når det gjelder publiseringsform ser vi på figur 5 at fakultetet har hatt en stor økning i artikkel som publiseringsformat. Dette kan henge sammen med at fakultetet i økende grad registrerer lovkommentarer i Karnov, som kommer inn under kategorien artikkel. Fra og med 2023 har de juridiske fakultetene blitt enige om nye felles retningslinjer for registrering av lovkommentarer i Cristin. I de nye retningslinjene er terskelen for at en lovkommentar skal anses som en vitenskapelig publikasjon høyere enn ved tidligere praksis.

Økningen i artikkel som publiseringsformat er også uttrykk for at fakultetet i løpet av de siste årene har fått flere eksterntfinansierte forskningsprosjekter som produserer artikler som hoved-output i prosjektene.

NIFU-rapporten [Resources, scholarly publishing, and societal interaction of legal research in Norway](#) sammenfattet publiseringsstatistikk for de juridiske miljøene i perioden 2010-2019 som bakgrunnsmateriale til JUREVAL. Rapporten viser de samme publiseringsmønstrene for UiB, UiO og UiT som kommer fram i publiseringsstatistikken for 2022. Det at fakultetet har mindre internasjonal publisering og sampublisering enn UiT og UiO og har mer produksjon av bokkapittel (antologi) enn artikler (selv om artikkelandelen har økt), kan ha sammenheng med forskningskulturen og måten forskning og utdanning kobles ved de ulike fakultetene. UiT og UiO har flere forskningsintensive og tematisk orienterte miljøer med høy andel av ansatte med internasjonal bakgrunn, mens fakultetets forskningsaktivitet i stor grad har vært organisert inn mot oppbygging og styrking av rettsdisiplinene som grunnlag for juristutdanningen.

Det publiseringsstatistikken heller ikke synliggjør er at fakultetet scorer høyt på utdanningskvalitet, blant annet grunnet konsentrasjon inn mot rettsdisiplinene i forskningsaktiviteten. Dette gir imidlertid ikke et positivt avtrykk i publiseringstallene. Det må også nevnes at avhandlinger ved fakultetet til nå ikke har vært artikkelbasert. Dette benyttes i større grad ved UiT og UiO, som vil gi stort utslag i statistikken da det her er snakk om små miljøer.

Figur 5 Prosentandel publikasjoner etter språk (øverst) og format (nederst; NVI publiseringsform). (Datakilde: Cristin DUCT).

Publiseringskanaler

I figur 10 ser vi en oversikt over de tidsskriftene hvor de juridiske fakultetene har publisert mest i perioden 2020-2022. Denne viser at Karnov Lovkommentarer er den mest populære publiseringskanalen ved vårt fakultet. UiB har hele 38 registrerte lovkommentarer i Karnov mens UiO har 25 og UiT kun 3. Lovkommentarer i Karnov gir publiseringspoeng på lik linje med en artikkel på nivå 1.

I samme oversikt ser vi at det er variasjoner i hvilke publiseringskanaler de juridiske fakultetene benytter mest. UiO publiserer en del av sine publikasjoner i publiseringskanaler som UiB ikke har benyttet som f.eks. Marlus, Oslo Law Review og Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap. Disse kanalene drives fra og har redaksjoner ved UiO, og selv om det er åpent for alle å publisere her ser vi at de fungerer som publikasjonskanal, særlig for ansatte ved UiO. Marlus er for eksempel en etablert kanal for vitenskapelige assistenter og yngre forskere. Med unntak av Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice (BJCLCJ), har ikke UiB denne type etablerte kanaler der det er en faglig (og fysisk) nærhet mellom redaksjonen

og fagmiljøet. Institutt for kriminologi og retts sosiologi bidrar til at British Journal of Criminology er en viktig publikasjonskanal for UiO.

UiT på sin side viser sitt særpreg ved at de benytter seg av tidsskrifter som The Yearbook of Polar Law, Arctic Review on Law and Politics, Ocean Development and International Law og Publications on Ocean Development.

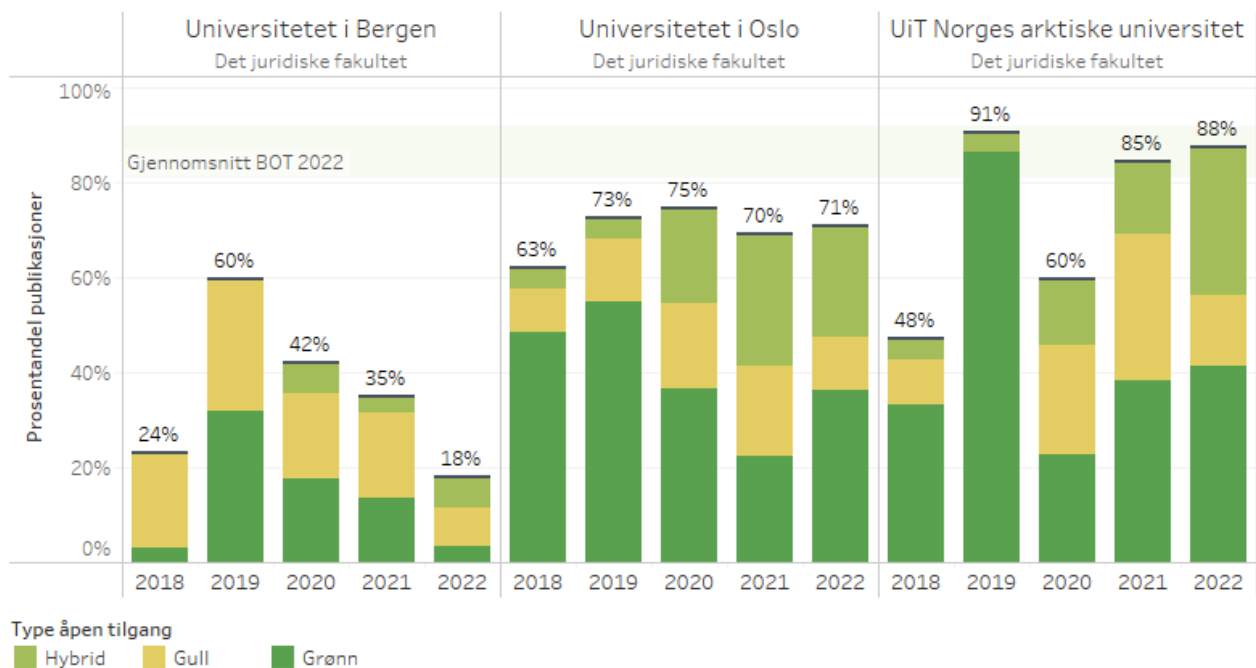
	UiB	UiO	UiT
Karnov lovkommentarer	38	25	3
Lov og Rett	17	24	5
Jussens venner	7	6	4
Marlus		15	
Publications on Ocean Development		4	10
Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige sp..	3	9	2
Tidsskrift for forretningsjus	3	11	
Tidsskrift for strafferett	11	4	
British Journal of Criminology		13	
Tidsskrift for Rettsvitenskap	5	7	2
Arctic Review on Law and Politics		1	9
Kritisk juss	3	5	2
Norsk Lovkommentar	5	4	
Oslo Law Review		8	1
Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap		7	1
NIR : Nordiskt immateriellt rättsskydd	2	5	
Ocean Development and International Law			7
Common market law review	1	6	
Sustainability		2	4
The Yearbook of Polar Law			6
Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett		5	1

Figur 6 Antall publikasjoner i utvalgte tidsskrift, 2020-2022. Tidsskrift er vist om det var =>5 publikasjoner i perioden fra de 3 fakultetene. (Datakilde: Cristin DUCT)

Åpen tilgang

Det juridiske fakultet ved UiB har betydelig lavere prosentandel av publikasjoner publisert med åpen tilgang enn de juridiske fakultetene ved UiO og UiT (figur 6). I 2022 var kun 18% av UiBs publikasjoner med åpen tilgang. Til sammenlikning var 71% av UiOs publikasjoner åpent tilgjengelige, mens 88% av UiTs publikasjoner var med åpen tilgang.

Her er det også verdt å merke seg at om vi ser på utviklingen de siste årene, har fakultetet gått nedover på prosentandelen åpen tilgang hvert år. I 2019 lå prosentandelen av åpen forskning på 60%, mens den i 2022 altså er helt nede på 18%.

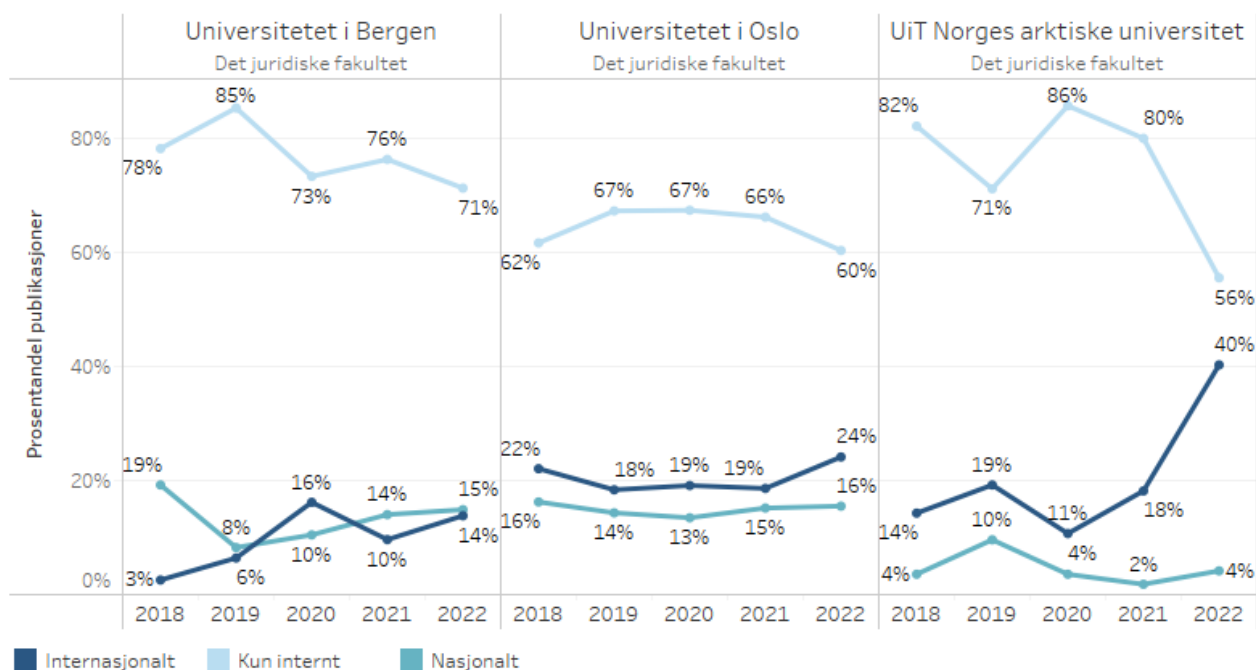
Figur 7 Prosentandel **artikler** publiserte som er åpent tilgjengelig. Monografi er vanskeligere å finne gode OA data for. OA status er bestemt ut fra enten a) Unpaywall har funnet en åpen versjon, eller b) tidsskrift er OA ifølge DOAJ, eller c) Cristin inneholder en lenke til fulltekst i et institusjonelt arkiv. Den grønne banden viser prosentandel artikler som er åpent tilgjengelig ved institusjonene (ikke kun JUR) – for mer om dette se <https://bibliometri.w.uib.no/uib-i-sammenlikning-med-uh-sektoren/>. (Datakilde: Cristin DUCT).

Om vi ser tilbake på oversikten over de tidsskriftene UiB publiserer mest i ser vi at få eller ingen av disse tidsskriftene har åpen tilgang. Dette inkluderer Karnov, som er fakultetets mest brukte publikasjonskanal. Men heller ikke mye brukte tidsskrifter som Lov og Rett, Jussens venner, Tidsskrift for strafferett eller Tidsskrift for rettsvitenskap har åpen tilgang.

Samforfatterskap

Når det gjelder samforfatterskap har de juridiske fakultetene ved alle tre institusjonene et klart flertall av publikasjoner forfattet av kun interne forskere (figur 7). Samtidig ser vi også at utviklingen går i retning mer samforfatterskap. UiB har minst grad av samforfatterskap av de tre fakultetene, med 71% av publikasjonene forfattet kun internt. Samtidig ser fakultetet en økning i internasjonalt samarbeid fra 2021.

Tromsø utmerker seg ved at hele 40% av publikasjonene for 2022 resulterer fra internasjonalt samforfatterskap. I årene før har derimot prosentdelen internasjonal sampublikasjon ved UiT vært på mellom 11-19%, så den det er naturlig å tenke at den store stigningen i 2022 gjerne ikke er representativ for den generelle tendensen ved UiT.

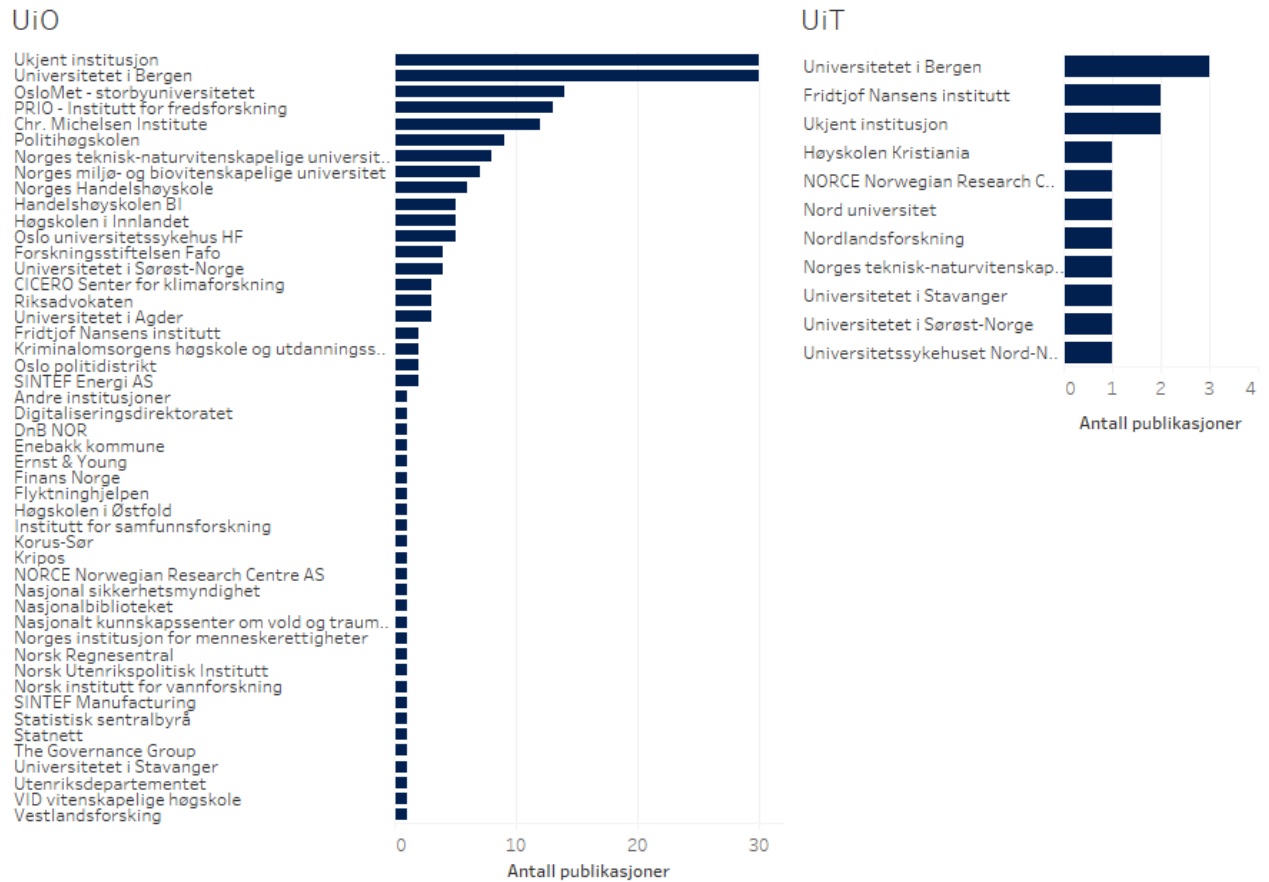
Figur 8 Form samforfatterskap, vist som prosentandel av alle publikasjoner ved De Juridiske Fakultetene. «Kun internt» inkluderer publikasjoner med bare en forfatter (Datakilde: Cristin DUCT)

I 2022 har UiB registrert sampublikasjoner med disse norske institusjonene:

Universitetet i Oslo	8
Ukjent institusjon	3
Riksadvokaten	2
Universitetet i Agder	2
Andre institusjoner	1
Havforskningsinstituttet	1
Helse Bergen HF - Haukeland universitetssykehus	1
Høgskolen i Innlandet	1
Høgskulen på Vestlandet	1
Nansen Senter for Miljø og Fjernmåling	1
Nordlandsforskning	1
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	1
Norsk Regnesentral	1
Oslo universitetssykehus HF	1
OsloMet - storbyuniversitetet	1
PolitiHøgskolen	1
St. Olavs Hospital HF	1
Tannhelsetjenestens kompetansesentre	1

(Kilde: <https://bibliometri.w.uib.no/sampublisering/>)

Til sammenligning viser figur 8 en oversikt over hvilke institusjoner UiO og UiT samforfatter med.

Figur 9 Antall publikasjoner samskrevet av ulike norske institusjoner med De Juridiske Fakultetene ved UiO og UiT, 2020-2022. (Datakilde: Cristin DUCT). For tall for UiB, se <https://bibliometri.w.uib.no/sampublisering/>

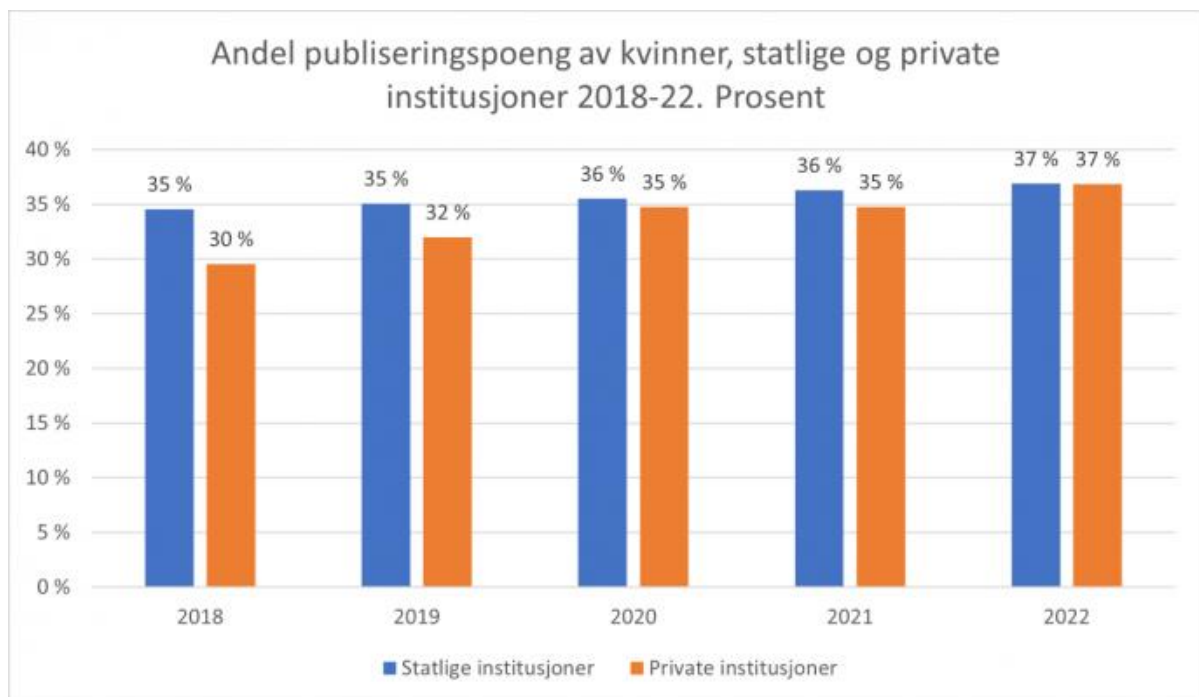
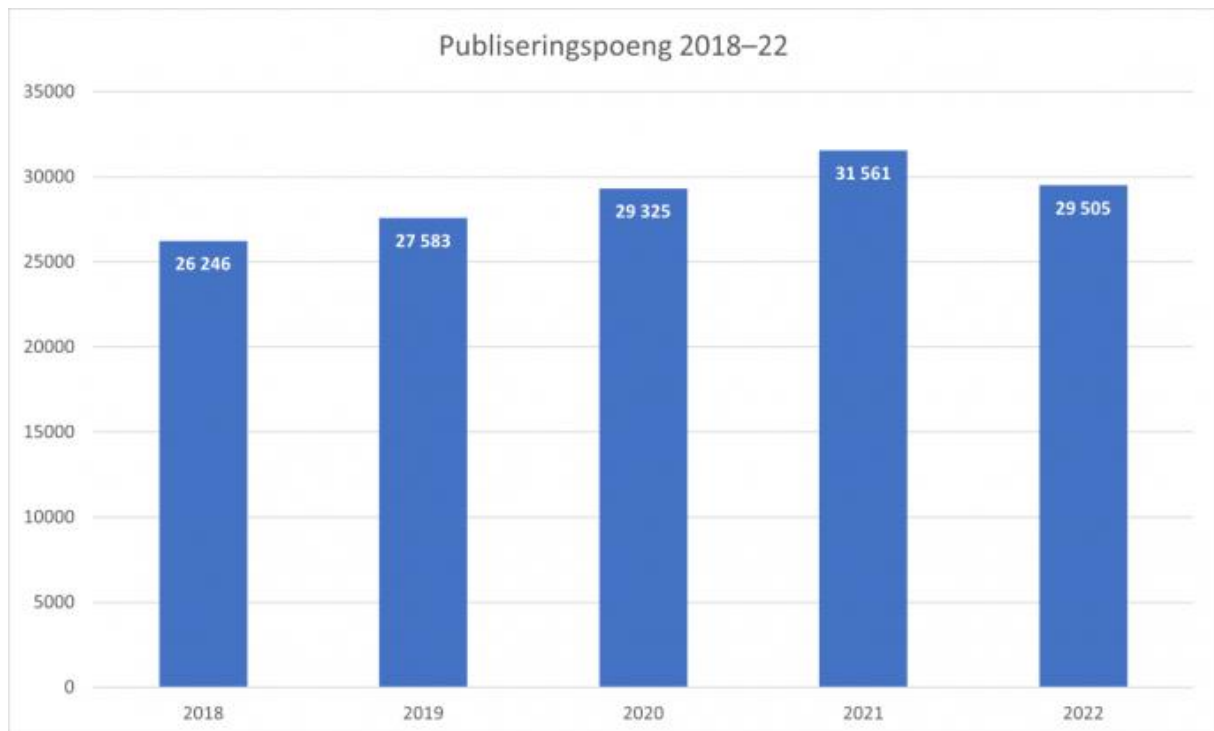
Vi ser at UiB kommer høyt opp hos både UiO og UiT.

Nasjonale tendenser for publisering i 2022

For å sette tallene for fakultetet videre i sammenheng, kan vi avslutningsvis se på nasjonale tendenser for publisering i 2022. Det viser at det er samme tendenser nasjonalt som lokalt. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) kan melde om at det i 2022 ble publisert tilsvarende 29 505 publiseringspoeng ved norske universiteter og høyskoler⁴. Dette

⁴ Se <https://hkdir.no/aktuelt/publiseringspoeng-ved-norske-universiteter-og-hoegskoler>

er en nedgang på 6,5% fra 2021 som var et toppår. Samtidig er det høyere enn i 2020 (29 325 publiseringspoeng). Kvinneandelen øker sakte, og er nå oppe i 37%.

(Figurer hentet fra <https://hkdir.no/aktuelt/publiseringspoeng-ved-norske-universiteter-og-hoegskoler>).

En negativ trend i 2022-publisering sees både internasjonalt, nasjonalt og på grunnenhetene. I et notat av [NIFU om effekten av pandemien på norsk forskning](#), finner man ingen holdepunkter for å si at pandemien har hatt negativ effekt på publiseringsvolumet

umiddelbart etter pandemien (som stemmer med at vi kan se økning i antall publikasjoner på flere institusjoner og grunnenheter i 2021). Det påpekes samtidig av forfatteren (Dag W. Aksnes) at det tar lang tid før resultatene av et forskningsprosjekt foreligger som ferdige publiserte artikler. Denne forsinkelsen gjør at effektene av pandemien muligens først vil vises lengre frem i tid. Det kan være at den gjennomgående nedgangen vi ser i 2022 er denne forsinkede effekten.